

सभाका अध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

कावासोती नगरपालिकाको यस सम्मानित सभामा आर्थिक वर्ष ०७६/७७ को बजेट पेश गर्न पाँउदा अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

नेपाली जनताको विरतापूर्ण संघर्षको ईतिहास सँगै लोकतान्त्रिक आन्दोलनमार्फत संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापना गरि यहाँसम्म ल्याईपुर्याउन जीवन वलिदानी गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदप्रति श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेअनुसार तीन तहको सरकारमध्ये कावासोती नगरपालिका पनि एक स्थानीय सरकार हो । समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै विकासको गन्तव्यतर्फ हामी बलियो पाईलाका साथ अघि बढीरहेका छौं ।

आगामि आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, संघीय तथा प्रदेश सरकारको नीति तथा बार्षिक विकास कार्यक्रम, कावासोती नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, आर्थिक तथा विनियोजन विधेयक दीगो विकास लक्ष्य, कार्यपालिका तथा नगरसभा सदस्यहरुको सुझाव, विषयगत समिति तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा भएको छलफल र निर्णयहरुलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिएको छु ।

सभाका अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामि आर्थिक वर्ष ०७६/७७ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

बजेटका उद्देश्यहरु:

- सँस्थागत सबलीकरण मार्फत सुशासन प्रवर्धन गर्नु
- पूर्वाधार विकास मार्फत विकासका सम्भावनालाई फराकिलो पार्नु
- दीगो विकासका सिद्धान्तहरु अवलम्बन गर्दै लक्ष्यहरु हासिल गर्नु
- प्रतिफलमूलक र उत्पादनमूलक कार्यक्रम मार्फत सामाजिक समता कायम गर्नु
- आन्तरिक श्रोतको अधिकतम परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्नु
- सहभागितामूलक विकास मार्फत लाभग्राहीको अपनत्व अभिवृद्धि गर्दै विकासलाई टिकाउ बनाउनु
- समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली भन्ने नारालाई सार्थक तुल्याउनु

पूर्वाधारहरूको विकास, पर्यटन, सामाजिक विकास, स्वास्थ्य, फोहरमैला व्यवस्थापन, केरुङ्गे खोलाको तटबन्धन, मानव बन्धनतु द्वन्द्व न्यूनीकरण, सुशासन सहितको कार्यालय संचालन, विद्युतीय प्रणालीको प्रवर्द्धन लगायतका क्षेत्रहरू आगामि आर्थिक वर्ष ०७६/७७ को बजेटका प्राथमिकता हुनेछन् ।

अब म आर्थिक वर्ष ०७६/७७ को क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक विकास:

१. गत वर्ष देखि सुरु गरिएको कृषि पकेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बजेट विनियोजन गरेको छु । माछापालक किसान तथा मौरिपालक किसानका लागि प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
२. दुग्ध उत्पादक किसानका लागि प्रतिलिटर दुधमा रु. १ प्रोत्साहन दिन बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
३. पर्यटकीय सुचना एकिकृत गर्न तथा पर्यटकहरूका लागि सहजीकरण गर्न गत वर्ष सुरु गरिएको पर्यटकीय सुचना केन्द्र निर्माणको कार्य यस वर्ष सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
४. सार्वजनिक नीजि सहकारीको सहकार्य मार्फत विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्ने नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेअनुसार सहकारी र सरकार सँगसँगै भन्ने सिद्धान्तलाई कावासोती नगरपालिकाले अगिंकार गर्नेछ । सहकारीहरू मार्फत बीउ पुँजी कोष परिचालनको कार्यक्रम सुरुवात गर्नका लागि रकम विनियोजन गरेको छु ।
५. कृषिमा उत्पादनमूलक क्षेत्रलाई नगरपालिकाले प्रोत्साहन गर्दछ । माछा सेवन तथा मह सेवन स्वास्थ्यका लागि फाईदाजनक रहेको कुरा विज्ञानले समेत प्रमाणित गरिसकेको छ । यी दुवै क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्न रकम विनियोजन गरेको छु ।
६. वडास्तरबाट कृषकहरूका लागि कृषि उत्पादनसँग सम्बन्धित तालिमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । कृषकहरूका लागि कम्तिमा ५० प्रतिशत अनुदानमा मल, बीउ, औजार, उपकरणहरू प्रदानका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

सामाजिक विकास:

७. गुणस्तरीय शिक्षाका लागि क्षमतावान शिक्षक भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै शिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम सुरुवात गर्नका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।

८. कक्षा ३ सम्म अध्ययन विद्यार्थीका लागि दिवाखाजा को व्यवस्था गर्न रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । यस कार्यक्रमको लागि आवश्यक पर्याप्त बजेट व्यवस्थापन गरिने व्यहोरा समेत जानकारी गराउन चाहन्छु ।
९. नगरपालिकाद्वारा सञ्चालन हुने कक्षा ८ को परिक्षा सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१०. मुसहर समुदायका विद्यार्थीहरूले निःशुल्क उच्च शिक्षा हासिल गर्न पाउने व्यवस्था गत वर्षदेखि सुरु गरिएको छ । अति विपन्न परिवारका अन्य विद्यार्थी पनि आर्थिक अभावकै कारण शिक्षाबाट वञ्चित हुन नपर्ने गरि बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
११. महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्रमा सम्बन्धित शाखाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि परिचयपत्र वितरण तथा अभिलेख व्यवस्थापन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१२. स्वास्थ्य सँस्थाहरूमा उपकरण तथा औषधी व्यवस्थापन, आयुर्वेद सेवा केन्द्रमा औषधी व्यवस्थापन र बर्थिङ्ग सेन्टरहरूको स्तरोन्नतीका लागि रु. १८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१३. वडा नं १२ मा रहेको ज्येष्ठ नागरिक आश्रयस्थलको व्यवस्थापनका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
१४. नगरपालिकामा खेलकुदको प्रवर्धन र विकासका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । मेयर कप फुटबल प्रतियोगिता र जटायु कप क्रिकेट प्रतियोगिता सञ्चालनका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१५. कला, साहित्य, धर्म, सँस्कृति समाजको प्रतिविम्ब र सभ्यताको सुचक हो । कला, साहित्य प्रवर्धनका लागि बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
१६. बालमैत्री स्थानीय शासन लागु गर्न हामी सबै प्रतिवद्ध छौँ । बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन गर्न रु १० लाख विनियोजन गरेको छु । एच.आई.भी. प्रभावित बालबालिकाका लागि शैक्षिक सामग्री वितरणका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
१७. दलित, जनजाति तथा महिलाहरूका लागि व्यवसायमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न १८ लाख रुपैया विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास:

१८. नगरपालिकाको भवन निर्माण कार्य हाम्रै कार्यकालमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य हामीले लिएका छौं । बहुवर्षिय ठेक्का प्रणालीबाट भवन निर्माण कार्य सुरुवात गरिएको छ । आगामि वर्ष भवन निर्माण कार्यका लागि रु. ५ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
१९. मानव र वन्यजन्तु विचको द्वन्द्व हामी कावासोती नगरवासीका लागि एक मुख्य समस्या हो । यो समस्या न्यूनीकरणका लागि हामिले मेसजाली सहितको पर्खाल निर्माण कार्य विगत वर्षदेखि नै गरिराखेका छौं । यस वर्ष संघीय सरकारको समपुरक अनुदानबाट र बाँकि कार्य गर्न आगामि वर्ष रु. ३ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२०. केरुङ्गे खोलाको तटबन्धन कार्यलाई निरन्तरता दिएको छु । आगामि वर्ष केरुङ्गे खोलाको तटबन्धन गर्न रु १ करोड छुट्याएको छु ।
२१. कावासोती १६ गैडाचोक देखि दक्षीणको सडकलाई हरियालि सडकरूपमा व्यवस्थित गर्न विगत वर्षदेखि प्रयास गरिदै आईएको छ । आगामि वर्ष डण्डा अमलटारी सडक कालोपत्रे कार्यका लागि रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।
२२. वडा नं ६ स्थित जनता माध्यमिक विद्यालयमा प्राविधीक शिक्षा सञ्चालनको महान उद्देश्यका साथ गहन प्रयास थालनी भएको छ । उक्त विद्यालयमा प्राविधीक शिक्षा प्रवर्धनका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु । त्रिभुवन बाल मा.वि. ढोकिमा विज्ञान कक्षा सञ्चालनका लागि भौतिक स्तरोन्नती गर्न रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु । नगरपालिकास्थित अन्य विद्यालयहरुमा समेत भौतिक स्तरोन्नतीका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु । सशर्त अनुदानबाट विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि रु ३ करोड बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
२३. नगरपालिकाको पहाडी भु-भागको रुपमा रहेको बालुवाडाँडा तथा ढोडे क्षेत्रमा विकासका आधारभूत पूर्वाधार व्यवस्थापन गर्न हामी गम्भिर छौं । बालुवाडाँडा ढोडे सडक ट्रयाकका लागि रु. १५ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
२४. नगरपालिकाको वडाहरुबाट हुने सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन वडा कार्यालयहरु निर्माणका लागि रु. ७० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२५. वडा नं ३ स्थित सृजनशिल टोलको बाटो कालोपत्रेका लागि ४१ लाख रुपैयाँ व्यवस्था गरेको छु । यसैगरि वडा नं १५ स्थित बाटो स्तरोन्नतीको लागि रु ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२६. वडा नं १०, १२ र १४ मा बाटो कालोपत्रेका लागि ४५ लाख ७० हजार विनियोजन गरेको छु ।
२७. वडा नं ११ र ४ मा सिँचाई कुलो तथा मन्दिर निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

२८. खेलकुद क्षेत्रको प्रवर्धनका लागि कवर्ड हलको स्तरोन्नतीका कार्यक्रमहरु विगतदेखिनै सञ्चालन गरिदै आएको छ । कवर्डहल व्यवस्थापनमा आगामि वर्षका लागि रु १४ लाख विनियोजन गरेको छ ।

वन वातावरण र विपद व्यवस्थापन

२९. पर्यटकीय हिसाबले वडा नं १५ मा मचान निर्माणको कार्य सम्पन्न हुन बाँकि रहेको छ । मचान निर्माणमा आगामि आर्थिक वर्षका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छ ।

३०. फोहरमैला व्यवस्थापनको कार्य दिगोरूपमा व्यवस्थित गर्न सघन प्रयास गरिएको छ । आगामि वर्ष फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३१. शिव सामुदायिक वनमा बालपार्क निर्माण तथा वडा नं ६ विष्णुनगरमा पार्क निर्माणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३२. वडा नं ३ को घाट व्यवस्थापन तथा भोसरघाट व्यवस्थापनका लागि रकम व्यवस्था गरेको छ ।

३३. सुकुम्बासी समस्या समाधानका लागि लगत व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।

३४. सुशासनका लागि सेवा प्रवाह व्यवस्थित र पारदर्शी हुन आवश्यक हुन्छ । सार्वजनिक सुनवाई, सामाजिक परिक्षण, अन्तरनिकाय समन्वय लगायत कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३५. सञ्चार माध्यमले जनतालाई सुसुचित गर्ने, सार्वजनिक निकायलाई घघच्याउने तथा सकारात्मक उर्जा प्रवाह गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछन् । एफ एम रेडियो, पत्रपत्रिका तथा टेलिभिजन लगायत सञ्चार क्षेत्र प्रवर्धनका लागि रु ९ लाख बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३६. सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीताका लागि जनप्रतिनिधी र कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३७. न्यायिक समितिका सदस्यहरुलाई प्रत्येक विवाद टुङ्गाएपश्चात भुक्तानी हुने गरि प्रति विवाद रु. ५०० खाजा खर्चको व्यवस्था मिलाएको छ ।

३८. नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको सेवा सुविधा श्रम ऐनको प्रतिकुल नहुने गरि व्यवस्था मिलाएको छ । संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारले व्यवस्था

गरेबमोजिमको तलबमानमा समान हुने गरि नगरपालिकाको कर्मचारीको तलब भत्ता मिलान हुने व्यवस्था मिलाएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

३९. अब म माथिका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन र श्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्दछु ।

४०. आगामि आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न रु. ८८ करोड २६ लाख ७० हजार रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु । कुल विनियोजन मध्य चालुतर्फ रु. ९ करोड ४ लाख ७५ हजार (सशर्त बाहेक), पुँजिगत तर्फ ३० करोड ९३ लाख २३ हजार र शसर्त तर्फ ३२ करोड ८८ लाख ७० हजार र सामाजिक सुरक्षा तर्फ ९ करोड ५० लाख रहेको छ ।

४१. आगामि आर्थिक वर्षको खर्च व्यहोर्ने श्रोत मध्य आन्तरिक आय तर्फ ८ करोड ३८ लाख, राजश्व बाँडफाड मार्फत २२ करोड ८ लाख, संघीय सरकारको समानीकरण अनुदान १७ करोड १० लाख, प्रदेश सरकारको समानीकरण अनुदान १ करोड ३० लाख, संघीय सरकारको सशर्त अनुदान २६ करोड २५ लाख, सामाजिक सुरक्षा अनुदान ९ करोड ५० लाख, सडक वोर्डको समपुरक अनुदान मार्फत ४५ लाख व्यहोरिनेछ ।

अब म आगामि आर्थिक वर्षको राजश्व परिचालन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

४२. आन्तरिक आय संकलन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्य व्यापकरूपमा जनप्रतिनिधीहरुको सहभागितामा हुने गरि आन्तरिक आय संकलन बलियो बनाईनेछ ।

४३. करको दायरा विस्तारमा जोड दिईनेछ । कर प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाउँदै उत्प्रेरणात्मक कर प्रणाली प्रवर्द्धन गरिनेछ । कर सचेतना कार्यक्रमलाई थप व्यापकता दिईनेछ ।

४४. संघ तथा प्रदेश कानुन बमोजिम नगरपालिकाद्वारा संकलन गरिने राजश्व सोही कानुन बमोजिम व्यवस्थित रूपमा संकलन गरिनेछ ।

४५. कर प्रणाली र कर प्रशासनमा प्रविधीको प्रयोगलाई अधिकरूपमा बढावा दिईनेछ ।

४६. बजेट निर्माण कार्यमा मार्गदर्शन गर्नुहुने आदरणीय नगर प्रमुख ज्यूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । प्रतिनिधी सभाका माननीय सभासद ज्यूहरु, प्रदेश सभाका माननीय सदस्य ज्यूहरु, वडाध्यक्ष, वडासदस्य तथा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी ज्यूहरु प्रति

सुझाव र सल्लाहको लागि धन्यवाद दिन चाहन्छु । बजेट निर्माण कार्यमा अहोरात्र खटिएर साथ दिनुहुने राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुप्रति धेरै धेरै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

४७. अन्तमा नगरपालिकाको समग्र विकासमा निरन्तर टेवा पुर्याईरहनुहुने करदाताहरुप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । कावासोती नगरपालिको समृद्धी मार्फत नगरवासीको खुसीको लागि आर्थिक, भौतिक, नैतिक, सबैखाले सहयोग समन्वय र सहकार्यका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, दातृ निकायहरु, सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरु, बुद्धिजीवि पत्रकार र आम नगरवासीहरुमा हृदयदेखि कृतज्ञता प्रकट गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद ।